

Chapter: 11 to 15

Q. खालील कृती करा.

(7)

1

Q.

(7)

1

पाल अंगावर पडावी, तसे मनूचे शब्द ऐकून फरसूचे अंग थरारले. सूनबाई जेवायची थांबली होती. मनूच्या चेहऱ्यावर घर बांधल्याचा अभिमान काठोकाठ पसरला होता. फरसूला पोटात खड्डा पडल्यासारखं झालं. पुढ्यातली बशी सरकवून तो उठला. सूनबाई जेवू लागली. मनूही जेवू लागला.

फरसू खांदे पाडून, मान खाली घालून अंगणात आला.

बिल्डरने मनूला सुंदर, आटोपशीर बंगला बांधून दिला. त्याच्या समोरच त्याची भलीमोठी इमारत आकाराला येत होती.

फरसूला वाटलं, जमीनीवरनं ट्रॅक्टर फिरला, बागायत मातीला मिळाली, मोठाले खड्डे गेले, भलंमोठं दगडविटांचं धूड तिच्यावर उभारलं गेलं, तेव्हा त्या मायला काय वाटलं असेल? आणि या मातीशी नाळ तुटली की माणूसपण तरी कसं रहाणार? पाय मातीवर असतात, तोवरच माणूस माणूस असतो... पोराने मातीशी नातं राखलं नाही, आता बापाशीही नातं सांगत नाही. सीमेंट, दगड, धोंड्यांशी का कधी माणसाचं नातं सांधलं जातं? मातीनंच घडवलंय ना आपणा सर्वांना? आणि शेवटी तिच्याच तर कुशीत विश्रांतीसाठी जायचं आहे... तिलाच विकून आम्ही या गुळगुळीत, चकचकीत घरात रहायला आलो..

चंद्रप्रकाश सर्वत्र लखलखत होता. पूर्वी पावसासारखं चांदणं चिंचेतून ठिबकायचं. घरातील जुणीपुराणी वस्तु विकावी, तसं ते झाडही गेलं. आंबा, फणस, भेंडी, नेवर... सारी जमीनदोस्त झाली.

मनू एकदा म्हणाला, "यी झाडं मणजे नुस्ता कचरा.. उंदीर कवडे येतात घरात... आपल्या बंगल्यापुडं यी जंगली झाडं अजिबात शोभत नाय... कापून मस्त गुलाब लावू.."

तेव्हा फरसू उत्तरला होता. "पोरा, झाडं जंगली नसतात रे कवा! आपण माणसंच जंगली... कुराडी घेऊन झाडं कापणारी आपण माणसंच जंगली रे, मनू.."

फरसूच्या जन्माआधीची ती झाडं फरसूच्या डोळ्यांदेखत तोडली गेली. मनूने त्या ठिकाणी इंग्लिश गुलाबांची बाग फुगवली.

"फरसू, फरसू अरे रातच्या पारा एकटाच बायेर काय करते?" आबुचा आवाज ऐकून फरसू थोडा भनावर आला.

1 A1) i) एका शब्दात उत्तरे लिहा.

1

जमिनीवर काय फिरवला गेला ?

ii) एका वाक्यात उत्तर लिहा.

1

फरसूची नवीन घर कसे होते?

A2) i) एका वाक्यात उत्तर लिहा.

1

फरसूची कोणकोणती झाडे नेस्तनाबूत झाली ?

ii) खालील पैकी सत्य विधान लिहा.

1

बायको जेवायची थांबली होती.

A3) स्वमत

3

जमिन विकल्यापासून फरसू अस्वस्थ का होता ?

Q.2 खालील कृति करा.

(8)

Q.2

(8)

कंबर बांधून ऊठ घाव झेलाया ।
महाराष्ट्रावरुनी टाक ओवाळून काया ।

महाराष्ट्रे मंदिरापुढती । पाजळे यशाची ज्योती ।
सुवर्ण धरा खालती । निल अंबर भरले वरती
गड पूढे पोवाडे गाती । भूषवी तिला महारथी
तो अरबी सागर लागे जयाचे पाया
महाराष्ट्रावरुनी टाक ओवाळून काया ॥

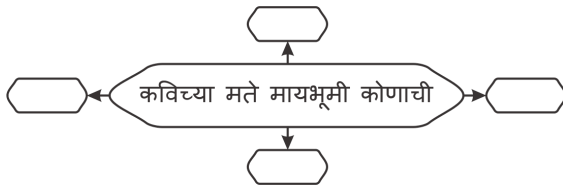
ही मायभूमि धीरांची । शासनकर्त्या वीरांची
घामाची आणि श्रमाची । खुरप्याची आणि दोरीची
संतांची, शाहीरांची । त्यागाच्या तलवारीची ।।
स्मरून धुरंधर आता त्या शिवराया
महाराष्ट्रावरुनी टाक ओवाळून काया ।

पहा पर्व पातले आजचे । संयुक्त महाराष्ट्राचे
साकार स्पष्ट करण्याचे । करी कंकण बांधून साचे
पर्वत उलथून यत्नाचे । सांधू या खंड की त्याचे
या सत्यास्तव मैदानि शिंग फुकाया
महाराष्ट्रावरुनी टाक ओवाळून काया ।।

धर ध्वजा करी ऐक्याची । मनीषा जी महाराष्ट्राची
पाऊले टाक हिंमतीची । कणखर जणू पोलादाची
घे आण स्वतंत्र्याची । महाराष्ट्रास्तव लढण्याची
उपकार फेडुणी जन्मभूमीचे जाया
महाराष्ट्रावरुनी टाक ओवाळून काया ।

1 A1) आकृती पूर्ण करा.

2

A2) i) आकृती पूर्ण करा.

1

ii) एका शब्दात उत्तरे लिहा.

1

महाराष्ट्रावरुन कविने ओवाळून टाकण्यास सांगितलेली ?

A3) काव्य सौंदर्य लिहा.

2

धर ध्वजा करी ऐक्याची | मनीषा जी महाराष्ट्राची
पाऊले टाक हिंमतीची | कणखर जणु पोलादाची
घे आण स्वातंत्र्याची | महाराष्ट्रास्तव लढणाची

A4) स्वमत

2

तुम्हाला जाणवलेला महाराष्ट्रातील अभिमानास्पद बाबींचे वर्णन करा.

Q.3 खालीलपैकी कोणतीही एक कृती सोडवा.

(3)

i) खालीलपैकी कोणत्याही तीन कृती पैकी दोन सोडवणे

अ) टिपा लिहा. (कोणतीही एक)

1) केनयातील पर्यटन क्षेत्राबाबत तेथील सरकारची भूमिका

2) बिग 5 चे थोडक्यात वर्णन करा.

ब) केनया पार्क्समध्ये फिरण्याचे थ्रिल खालील मुद्दा विचारात घेऊन लिहा.

ii) खालीलपैकी कोणत्याही तीन कृती पैकी दोन सोडवणे

अ) टिपा लिहा. (कोणतीही एक)

1) केनयातील पर्यटन क्षेत्राबाबत तेथील सरकारची भूमिका

2) बिग 5 चे थोडक्यात वर्णन करा.

ब) पाठाच्या आधारे सिंहाचे कुटुंब व लेखकाचे कुटुंब यांच्या भेटीचा प्रसंग तुमच्या शब्दात लिहा.

Q.4 व्याकरण

(2)

1. खालील शब्दसमूहासाठी एक शब्द लिहा.

(1)

ii) काही कालावधीनंतर

ii) चूक झाल्याची जाणीव

2) पुढील वाक्यातील योग्य विरामचिन्हे वापरून वाक्य पुन्हा लिहा.

(1)

ते बांधकाम कसले आहे

